

Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen: lentoradan vertailuvaihtoehdot tutkittava / PT (kvalt)

VD/4853/00.02.00.03/2025

PT/SP/JK/MHo/JSt/SPe/JNu

Vihreä valtuustoryhmä sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Lentorata-hankkeen esiselvitysvaiheessa Lentorata Oy:lle on esitetty muistutuksia siitä, ettei radan vertailuvaihtoehtoja ole tutkittu riittävän kattavasti. Sekä Väylävirasto (jo Suomi-rata-vaiheessa 2019) että ELY-keskus¹ ovat edellyttäneet vaihtoehtojen huolellista selvittämistä. Tästä huolimatta Lentorata Oy ei ole suunnitellut tarkempia lisäselvityksiä vertailuvaihtoehtoista.

Lentorata-hankkeen aiemmassa hankedokumentaatioissa sekä viranomaisten esittämissä arvioissa on tunnistettu seuraavia vertailuvaihtoehtoja:

1. Vaihtoehto 0+: Lentorataa ei toteuteta. Pääradalle toteutetaan Pasila–Riihimäki-rataosan liikenteellisen välityskyvyn parantaminen. Lisäksi Digirata² lisää kapasiteettia ja minimoi häiriöherkkyyttä koko Suomen rataverkolla.
2. Vaihtoehto VE P: Pääradan laajentaminen yhdellä lisäraiteella (5. raide) Käpylästä Keravalle. Tätä vaihtoehtoa ei kuitenkaan ole sisällytetty Lentoradan ympäristövaikutusten arviointiselvitykseen (YVA)³.
3. Lisää infraa pääradalle: Useampia ohituspaikkoja pääradalle, laituripituuksien kasvattaminen asemilla sekä mahdollinen yhteys tulevaan Itärataan Keravalta (ELY-keskus on esittänyt toivomuksen tämän vaihtoehdon tarkemmasta selvittämisestä).

Lentoradan yleissuunnitelmaa valmistellaan ja tarkennetaan parhaillaan. Samalla olisi tarpeen tutkia vertailuvaihtoehtoja, jotta päätöksenteon pohjaksi saadaan kattavat ja ajantasaiset tiedot eri vaihtoehtoista. Tarve lisäselvityksille on erityisen perusteltu, koska hankearviointiraporttien⁴ mukaan hankkeen yhteiskuntataloudellinen hyöty-kustannussuhde on erittäin heikko, vain 0,19. Lisäksi Digirata-hankkeen toteutus parantaa pääradan kapasiteettia ja häiriönsietokykyä pitkälle tulevaisuuteen, mikä vähentää Lentoradan rakentamisen kiireellisyyttä.

Kaukojunaliikenteen kysynnän ei arvioida merkittävästi kasvavan, ja selvitysten mukaan lentoratamatkasta ei voida periä merkittävästi korkeampia lisähintalippuja^{5, 6, 7}.

Lentorata Oy:n yhtenä omistajana Vantaan intressi on saada perusteelliset raportit mahdollisen rakentamispäätöksen tueksi. Omistajana Vantaalla on mahdollisuus vaikuttaa yhtiöön.

Esitämme, että Vantaan kaupunki vaatii Lentorata Oy:tä täydentämään yleissuunnitelmaa kattavalla vertailuvaihtoehtojen selvityksellä.

Tämän pohjalta voidaan myöhemmin arvioida hankkeen todellista tarvetta, yhteiskuntataloudellista perusteltavuutta, ympäristövaikutuksia sekä liikenne- ja matkustajakysyntää.

Lähteet:

¹ ELY-keskus: Perusteltu päätelmä 23.2.2024. Suomi-rata_Oy_Lentorata_perusteltu_päätelmä_23022024.pdf

² Digirata-hanke: Tietoa Digiradasta. <https://digirata.fi/tietoa-digiradasta/>

³ Ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA), 2024.

https://lentorata.fi/wp-content/uploads/2024/03/Lentorata_YVA-selostus_web.pdf

⁴ Lentorata Oy: Hankearviointi 2023. <https://lentorata.fi/wp-content/uploads/2023/11/Lentoradan-hankearviointi-1.pdf>

⁵ Traficom: Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma – Toimeenpanosuunnitelma 2024.

https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/VLE%202024_0.pdf

⁶ Lentorata Oy: Lentorata eri markkinaskenaarioissa 2025.

<https://lentorata.fi/wp-content/uploads/2025/01/Lentorata-eri-markkinaskenaarioissa.pdf>

⁷ Lentorata Oy: Julkaisut. <https://lentorata.fi/julkaisut/>

Kaupunginvaltuusto 16.6.2025 § 36

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloite lentoradan vertailuvaihtoehdot tutkittava

Kaupunkiympäristön toimialan Katujen ja puistojen palvelualue sekä Konsernijohto ja elinvoima toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Vantaan kaupunki vaatii Lentorata Oy:tä täydentämään yleissuunnitelmaa kattavalla vertailuvaihtoehtojen selvityksellä. Aloitteen mukaan Lentorata-hankkeen esiselvitysvaiheessa Lentorata Oy:lle on esitetty muistutuksia siitä, ettei radan vertailuvaihtoehtoja ole tutkittu riittävän kattavasti, ja että sekä Väylävirasto (jo Suomi-rata-vaiheessa 2019) että ELY-keskus ovat edellyttäneet vaihtoehtojen huolellista selvittämistä.

Aloitteessa mainittuja Lentoradan vaihtoehtoja on tutkittu hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa, josta yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmänsä alkuvuodesta 2024. Lentorata-hankkeessa on parhaillaan meneillään yleissuunnitelmavaihe ja sen jälkeen on tarkoitus edetä ratasuunnitelman laatimiseen. Ratalain 10 §:n 4 momentin mukaan yleissuunnitelmaa tai ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Lentoradan YVA:n jälkeen Lentoradan linjaus on muuttunut lentoaseman pohjoispuolella. Linjaus on siirtynyt Korson alueella idemmäksi Vierumäen ja Vallinojan kaupunginosien alle. Rata kulkee alueella edelleen tunnelissa, mutta maan päälle tulee Korson alueelle mahdollisesti kaksi huoltokuilua rakennuksineen sekä ajotunneli. Näiden tarkemmat sijainnit on esitetty YVA-selostuksen täydennyksessä.

Lentoradan uusi linjaus ei Uudenmaan liiton mukaan ole maakuntakaavan vastainen. Lentoradan täydennetyt ympäristövaikutusten arviointiselostuksen nähtävilläoloaika päättyi 21.1.2026 ja yhteysviranomaisen antoi perustellun päätelmän 20.3.2026.

Yhteysviranomainen toteaa perustellussa päätelmässä, että hankkeen toteuttamiselle ei ole enää nykyisessä suunnitteluvaiheessa esitetty tarkasteltavia vaihtoehtoja. Ratalinjauksen muutos ja sen keskeiset rakenteelliset ja tekniset ratkaisut on päätetty yleissuunnitelmavaiheen yhteydessä. Yhteysviranomainen katsoo, että ratkaisu on perusteltu, vaikka periaate jatkosuunnitteluun valitun hankevaihtoehdon vertailusta muiden vaihtoehtojen kanssa YVA-menettelyn aikana ei ole täysin toteutunut suunnitteluprosessissa.

Itäradan toteutumisen edellytyksenä on Lentoradan suunnittelu sekä toteutus. Lentoradan uusi linjaus Keravan eteläpuolella siirtää myös Itäradan ja Lentoradan liittymiskohtaa. Tämän myötä myös Itärata kulkisi tunnelissa Korson suuralueella. Itäradasta on käynnissä ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Itäradan YVA-selostus oli nähtävillä 13.1.-13.3.2026.

Lentoradan ja Itäradan uudet linjaukset eivät ole Vantaan yleiskaavan mukaisia, joten niiden yleissuunnitelmien hyväksyminen edellyttää vaiheyleiskaavan laatimisen Korson alueelle. Kaupunginhallitus on tehnyt käynnistämispäätöksen Korson raidehankkeiden vaiheyleiskaavan laatimisesta 23.02.2026. Aviapoliksen alueella Lentoradan linjaus on yleiskaavan mukainen ja radalle ollaan alueella laatimassa asemakaavaa (002641ma Lentorata maanalainen asemakaava).

Lentoradasta on laadittu *Lentoradan kiinteistötaloudellinen analyysi*, jossa selvitettiin, mitkä ovat Lentoradan kiinteistötaloudelliset vaikutukset Lentoradan osakaskunnissa Helsingissä, Vantaalla ja Lahdessa. Arviointi perustuu kaupunkien näkemykseen Lentoradan potentiaalisesta vaikutuksesta Lentoradan vaikutusalueiksi valikoitujen alueiden maankäyttöön ja kehittymiseen.

Lentoradan hankearvioinnin liikenne-ennusteissa on tosiaan oletuksena, että kaukojunien lipunhinnat ovat Lentoradalla samat kuin pääradalla vertailuvaihtoehdossa. Todellisuudessa Lentoradalla lentoasemalle matkustavilta saatetaan periä lisämaksu. Lisäksi ennusteissa oletetaan, että Lentoradalla kulkevilla kaukojunilla voi tehdä lähiliikennematkoja lentoasemalle HSL-lipulla normaalin HSL-vyöhykehinnon mukaisesti. Nykyään kaukojunissa ei ole mahdollista matkustaa HSL-lipulla. Lentorata eri markkinaskenaarioissa -selvityksessä puolestaan mainitaan, että nopean lentoasemayhteyden hankkiminen (tai lipupyhteistyö markkinaehtoisien tarjonnan kanssa) Helsinki–Lentoasema-välille ei ole haastatteluihin perustuvan nykykäsityksen mukaan HSL:n perustehtävän ja tavoitteiden mukaista.

Vantaan kaupunki on Lentoradan YVA-selostuksen lausunnossaan nostanut esille näitä epävarmuustekijöitä ja esittänyt, että niitä pitää arvioida tarkemmin. Myös Uudenmaan ELY-keskus on perustellussa päätelmässään nostanut kyseiset epävarmuudet esiin ja lausunut, että Lentoratavaihtoehdon yhteyksiä on tarkasteltava jatkosuunnittelussa. Edellisen YVA-selostuksen perustellussa päätelmässä mainitaan myös, että *Lentoradalla on arviointiselostuksen mukaan suuri tai kohtalainen kielteinen vaikutus Tikkurilan ja useiden pääradan asemien lähijuna-asemien saavutettavuuteen. Lentoratavaihtoehdon toteutuksessa kaukojunien käyttämä asema siirtyy Tikkurilasta lentoasemalle. Yhteysviranomainen toteaa siirron aiheuttavan laaja-alaisia liikennejärjestelmätason vaikutuksia pääkaupunkiseudulla, joita olisi selostuksessa pitänyt kuvata tarkemmin.*

Kiinteistötaloudellinen analyysi tarjoaa lisätietoja hankkeen vaikutuksista, mutta erityisesti liikennöintimalli vaatii tarkentamista. Myös hankkeen vaikutuksia Vantaan yhdyskuntarakenteeseen on syytä arvioida tarkemmin. Joiltakin osin, kuten yhdyskunta- ja energiatalouden sekä liikenteen osalta, Lentoradan

vaikutusten arviointia pitääkin tarkentaa vaiheyleiskaavaa laadittaessa, mutta yleiskaavatyöhön ei sisälly vertailuvaihtoehtojen tutkimista. Vaikutukset voivat täsmentyä myös osallisten ja viranomaisten vuorovaikutuksen kautta.

Kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan Lentoradan vertailuvaihtoehtojen lisäselvitykselle ei ole tarvetta. Vertailuvaihtoehtoja on tarkasteltu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Pääradan kapasiteetin lisäystä pohdittiin jo Vantaan yleiskaavaa laadittaessa. Silloin päädyttiin varautumaan Lentorataan pääradan lisäraiteiden sijaan, koska Liikenneviraston laatiman lisäraiteiden aluevaarusselvityksen mukainen ratkaisu olisi vaatinut merkittäviä muutoksia mm. Tikkurilan ja Korson keskusta-alueilla.

Kaupunginhallitus 13.04.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreälle valtuustoryhmälle sekä 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- Vihreän valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloite lentoradan vertailuvaihtoehdot tutkittava

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Jarno Köykkä, puh. 0400 442 753
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))